

Samenvatting 'Papiaments, een historisch in het Europees deel van Nederland gesproken taal' door Bastiaan van der Velden

"Papiaments, een historisch in het Europees deel van Nederland gesproken taal" behandelt de historische aanwezigheid en het gebruik van het Papiaments in Nederland.

Een belangrijke conclusie uit het document is dat het Papiaments historisch gezien als een traditionele taal van Nederland moet worden beschouwd, wat rechtvaardigt dat het onder deel II van het Europees Handvest voor Regionale of Minderheidstalen valt.

De zoektocht naar erkenning van het Papiaments onder deel III van het Handvest was ingegeven door zorgen over de status van de taal binnen de nieuwe staatkundige structuur na de opheffing van de Nederlandse Antillen. Vóór de hervorming op 10 oktober 2010 uitte het bestuurscollege van Bonaire in een brief aan de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties zijn zorgen over de bescherming van het Papiaments. Men wilde juridische maatregelen die recht zouden doen aan de rol en status van het Papiaments in de samenleving.

Erkenning onder deel III van het Handvest werd gezien als een manier om de al bestaande bescherming van Papiaments onder deel II verder uit te breiden en te versterken, zoals bijvoorbeeld bij het Fries. Een dergelijke regeling zou de status van het Papiaments in onderwijs, media en andere officiële domeinen formaliseren en versterken.

In de daaropvolgende jaren drongen verschillende partijen, waaronder het Europeesk Buro foar Lytse Talen (EBLT), aan op een erkenning vergelijkbaar met die van het Fries. Dit zou de relatie tussen Caribisch Nederland en het Europese moederland versterken.

" Papiamentu, a minority language on the threshold of recognition" beschrijft hoe het Papiaments, als regionale taal van Bonaire, bescherming zocht onder het Europees Handvest voor Regionale of Minderheidstalen (ECRML). Het Papiaments is een Creoolse taal die traditioneel wordt gesproken op de ABC-eilanden (Aruba, Bonaire en Curaçao) en door een minderheid in Nederland. Ondanks deze historische en culturele relevantie werd het Papiaments in Nederland tot 10-10-2010 niet officieel erkend onder het Handvest. Na de staatkundige hervormingen in 2010, waarbij Bonaire, Saba en Sint Eustatius geïntegreerd werden in Nederland, ontstond er nieuwe discussie over de bescherming van het Papiaments.

De erkenning van het Papiaments in de Nederlandse wetgeving kwam onder Deel II van het Handvest, wat enkele basisrechten garandeert zoals bescherming en promotie van de taal. Echter, het streven was om onder Deel III van het Handvest te vallen, dat uitgebreidere rechten verleent op het gebied van taalgebruik in bijvoorbeeld het onderwijs, rechtspraak en overheidscommunicatie. Dit proces werd bemoeilijkt door de administratieve en juridische complexiteit na de integratie van Bonaire in Nederland. Lokale politici, NGO's zoals SPLIKA en de Akademia Papiamentu, en taalactivisten pleitten voor de opname van Papiaments onder Deel III om een sterke wettelijke basis te creëren voor taalbescherming en gebruik in de openbare sfeer.

Het streven naar erkenning onder het Handvest werd ingegeven door de wens om de taal levend te houden en te beschermen tegen de overheersing van het Nederlands, de officiële taal van Nederland. Papiamentspeakers voelden zich vaak gediscrimineerd of gemarginaliseerd doordat hun taalrechten niet werden erkend in officiële domeinen zoals de rechtspraak of het bestuur. Uiteindelijk zocht men erkenning onder het Handvest om te zorgen dat de taal niet alleen een symbolische erkenning kreeg, maar ook praktisch beschermd werd in het dagelijks leven, in lijn met andere regionale talen zoals het Fries in Nederland.